

Kilka słów o sędziowaniu
czyli co nauczyciel brydża powinien
przekazać na ten temat swoim uczniom

Aleksander Krych, Artur Wasiak

PZBS

Szczyrk, 8.11.2013

O czym będziemy mówić?

Kiedy wzywać sędziego?

Jak nie dać się oszukać?

Fair play.

Savoir-vivre.

Wybrane przepisy.

Gra z użyciem zasłon.

Kiedy wzywać sędziego?

Kiedy dzieje się coś dziwnego.

§9B1a: *Sędzia powinien zostać przywołany natychmiast po zwróceniu uwagi na nieprawidłowość.*

Wezwanie sędziego nie jest oskarżeniem o oszustwo!

Sędzia jest po to, żeby pomóc przy każdej nieprawidłowości. Te zdarzają się często, a oszustów wcale nie mamy wielu.

Odłożenie problemu na później może spowodować komplikacje.

Na razie grajmy, nie będziemy zwracać głowy sędziemu... To **ZŁE** podejście!

Przy okazji: JAK wzywać sędziego?

Odpowiednio głośne „Panie sędzio” i **ręka do góry**.

Jak nie dać się oszukać?

Może i słabo gram w brydża, ale nie czuję się zagubiony.

„Cwaniactwo” doświadczonych brydżystów nie jest powszechnym zjawiskiem, ale niestety czasem się zdarza. Niektórzy próbują wykorzystać brak doświadczenia przeciwników w skrajnie nieetyczny sposób.

Przykład: *Biorę resztę*, mówi rozgrywający i chowa karty do pudełka.

Tak nie można!

Zwykle ten rozgrywający nie ma złych intencji, ale i tak opisane zachowanie jest w najlepszym razie oznaką braku szacunku dla przeciwników.

Przykład: Należy kontrolować wyniki rozdań wpisywane przez przeciwników.

Fair play (1).

Co to właściwie znaczy?

Zasady gry (naszej czy każdej innej) są sztucznym tworem, więc najprostszym sposobem na uniknięcie sporów typu *zachowałeś się nieładnie* jest trzymanie się przepisów – egzekwowanie tego, co nam się należy.

Jedyny rozsądny wyjątek: gra przeciwko zupełnie początkującym, którzy mogliby zniechęcić się do brydża sportowego.

(Można mieć inne zdanie, ale wtedy trudniej je zdefiniować i przekazać podopiecznym).

Fair play (2).

Ukrywanie popełnionych nieprawidłowości jest naganne.

Przyznać się do popełnionego fałszywego renonsu.

Przyznać się do meczu na niewłaściwych liniach.

Skorygować popełniony błąd w zapisie.

Powrót, stereotypy.

1. Młodzież po wyjściu z wieku juniorskiego w znacznej części oddali się od brydża. Może koło czterdziestki wrócić. Łatwiej wrócić do spotkań kulturalnych ludzi czy do walki oszustów?
2. Rozrywki intelektualne, do których używa się kart (tj. głównie brydż i poker), są przez znaczną część społeczeństwa uważane za zło. Wpajanie zasad uczciwej rywalizacji może być krokiem w kierunku zmiany tego obrazu.

Brydzowy *savoir-vivre*.

Proszę, dziękuję.

W codziennym życiu te słowa zanikają. W brydżu są często używane i niech tak zostanie.

Dziadek siedzi na swoim miejscu...

... chyba że bardzo musi wyjść.

Nie ogląda przy tym kart przeciwników.

Nie komentuje przebiegu rozgrywki.

Nie dokłada kart z własnej inicjatywy.

Zawodnik dokładający swoją kartę po karcie z dziadka powinien najpierw słyszeć polecenie rozgrywającego i widzieć kartę dziadka.

Po wyłożeniu dziadka czas na przemyślenia.

Kłótnie przeszkadzają graczom przy innych stołach.

Wybrane przepisy (1).

Nie wszystko trzeba wiedzieć!

W wielu sytuacjach wystarczy, że zawodnik będzie umiał dostrzec, kiedy dzieje się coś niewłaściwego. Trudno nie zauważyć niewystarczającej odzywki, zagrania poza kolejnością czy kart, które zniemacka wypadają na stół. O szczegółach odpowiednich przepisów poinformuje wezwany sędzia.

Należy zatem skupić się na nieoczywistych sytuacjach.

Wybrane przepisy (2).

Kiedy zapowiedź zostaje zalicytowana?

Regulamin Zawodów, §13.2: *Gdy kartka licytacyjna zostanie wskazana przez zawodnika z wyraźnym zamiarem jej użycia poprzez wyjęcie lub próbę wyjęcia z kasety licytacyjnej.*

Pomyłkę można szybko poprawić (**§25A**), jeśli nastąpił błąd w obsłudze bidding boksa, ale nie można, gdy zawodnik zmienił zdanie, co należy zalicytować.

Kiedy karta zostaje zagrana?

Karta wistującego – gdy partner może ją zobaczyć (**§45C1**).

Karta rozgrywającego – gdy jest odsłonięta, dotyka (lub prawie dotyka) stołu; ewentualnie jeśli „wygląda na zagrana” (**§45C2**).

Wybrane przepisy (3).

Fałszywy renons.

Wistujący **ma prawo** zapytać partnera, czy nie mógł dolożyć do koloru (§61B3). Dziadek **ma prawo** zapytać rozgrywającego (§61B2a).

Roszczenia.

Po złożeniu roszczenia (zrzeczenia) w przypadku wątpliwości należy wezwać sędziego, a nie kontynuować grę (§68D).

Zmiany tempa i sposobu działania.

Próba wprowadzenia przeciwnika w błąd swoim zachowaniem (np. udawanym namysłem) **jest wykroczeniem** (§73D2)!

Wybrane przepisy (4): wyjaśnianie licytacji.

Precyzyjnie...

Należy powiedzieć to, co wiadomo o znaczeniu zapowiedzi partnera; dostosować formę przekazu do poziomu przeciwnika. Unikać używania niejasnych określeń (np. *dwukolorówka* – czasem to oznacza układ 5-5, czasem 5-4). Jeśli pytający nie zna specjalistycznych sformułowań użytych w wyjaśnieniu, powinien poprosić o przetłumaczenie na zrozumiałą dla siebie język – to żaden wstyd!

... ale bez przesady.

Bez nadinterpretacji. Wyjaśniać w oparciu o system, nie o własne karty.

Nieporozumienia.

Jeśli partner źle wyjaśnił naszą licytację, to:

- *zapominamy*, że to słyszeliśmy (czyli nie wyciągamy wniosków);
- (jako rozgrywający lub dziadek) informujemy przeciwników o nieporozumieniu przed pierwszym wistem (**§20F5b(i)**);
- (jako obrońca) milczymy do końca rozgrywki, dopiero później się przyznajemy (**§20F5b(ii)**).

Wybrane przepisy (5): namysły.

O co chodzi?

Na pierwszych lekcjach gry nikt nie zrozumie problematyki §16. Trzeba trochę doświadczenia.

Najłatwiej wyjaśnić na przykładzie kontry karnej:

- kontruję szybko = *dobrze im tak, na pewno przegrają*;
- kontruję po namyśle = *może się uda obłożyć*.

Na pewnym poziomie zaawansowania uczeń będzie mógł zrozumieć, że nie może wyciągać tego typu wniosków.

Idea używania kartki licytacyjnej STOP jest na początku jeszcze bardziej niezrozumiała, nie trzeba spieszyć się z tym szczegółem.

Fakty i mity.

Namysł partnera wyłącza z licytacji. To nie tak, nie należy rezygnować z oczywistej licytacji.

Sędzia zmieni wynik tylko wtedy, kiedy zapowiedź była problemowa, a namysł partnera pomógł skutecznie rozwiązać ten problem.

Gra z użyciem zasłon.

Kto co robi?

Para **NS** zajmuje się przesuwaniem tacy z licytacją. Zawodnik **W** powinien zamknąć zasłonę przed rozpoczęciem licytacji.

Nie za szybko, nie za wolno.

Każdy zawodnik może regulować tempo licytacji.

Wezwanie sędziego z powodu namysłu – tylko z drugiej strony zasłony.

Procedura pierwszego wistu.

1. Wist zakrytą kartą.
2. Pukanie po stronie wistującego.
3. Podniesienie (lub zainicjowanie podniesienia) ruchomej części zasłony z drugiej strony.